

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล ตามการรับรู้ของผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตร โดยใช้รูปแบบการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของสภาการพยาบาล (2542) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตร รวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 - 30 ตุลาคม 2545 จำนวน 104 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยตามการรับรู้ของผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตร ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการได้รับการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้ข้อมูล ด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนการตัดสินใจ ด้านการปกป้องผู้ป่วยและด้านการเป็นตัวแทนผู้ป่วย จำนวนด้านละ 10 ข้อ เป็นคำถามปลายปิด มีมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

เครื่องมือที่ใช้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (content validity index: CVI) เท่ากับ 0.89 และทดสอบหาความเที่ยง (reliability) โดย ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้ป่วยอายุรกรรมหญิงที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจำนวน 15 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.89 การรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาสัมภาษณ์ด้วยตนเองเป็นเวลาหนึ่งเดือนคือระหว่างวันที่ 1-30 ตุลาคม 2545 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 คน ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows โดยใช้ค่าสถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล ตามการรับรู้ของผู้ป่วยยุทธมหญิงโรงพยาบาลพิจิตร พบว่าในภาพรวมผู้ป่วยรับรู้ได้รับการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 147.39$, $SD = 6.24$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงทุกด้าน กล่าวคือ ด้านการให้ข้อมูล อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 35.32$, $SD = 2.51$) ด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนการตัดสินใจ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 37.83$, $SD = 1.79$) ด้านการปกป้องผู้ป่วย อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 36.74$, $SD = 1.43$) ด้านการเป็นตัวแทนผู้ป่วย อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 37.50$, $SD = 2.42$)

อย่างไรก็ตามเมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลรายข้อยังมีประเด็นการปฏิบัติที่ยังพบว่าบกพร่องค่อนข้างมากได้แก่ ด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมการวิจัย การให้ข้อมูลในการเลือกไปรับการรักษาต่อในสถานบริการอื่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการระบายความรู้สึกและอยู่เป็นเพื่อนพูดคุยกับผู้ป่วย การช่วยจัดหาและติดต่อแหล่งสนับสนุนอื่นๆให้ผู้ป่วย การแจ้งระเบียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอสำเนาเวชระเบียนผู้ป่วย การรักษาความลับผู้ป่วย การบอกเจ้าหน้าที่อื่นถึงปัญหาความต้องการและความรู้สึกของผู้ป่วย และการช่วยประสานงานแทนเมื่อผู้ป่วยต้องการเปลี่ยนสถานบริการหรือผู้ให้บริการ เป็นต้น ซึ่งเป็นประเด็นที่บุคลากรทางการพยาบาลควรได้รับการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ด้านบริหารเป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารในการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลให้ตระหนักและการปฏิบัติ โดยการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการในเรื่องต่อไปนี้ 1) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมการวิจัยหรือทดลอง 2) สิทธิผู้ป่วยเรื่องการเลือกไปรับการรักษาต่อในสถานบริการอื่นและการช่วยประสานงานแทนเมื่อผู้ป่วยต้องการเปลี่ยนสถานบริการหรือผู้ให้บริการ 3) การดูแลและการใส่ใจผู้ป่วย การให้คำปรึกษา การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการระบายความรู้สึกและการเป็นเพื่อนพูดคุยกับผู้ป่วย 4) การช่วยจัดหาและติดต่อแหล่งสนับสนุนอื่นๆให้ผู้ป่วยและความรู้เกี่ยวกับแหล่งประโยชน์อื่นๆ 5) วิธีการแจ้งระเบียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอสำเนาเวชระเบียนผู้ป่วย 6) การรักษาความลับผู้ป่วย 7) ทักษะการติดต่อประสานงาน และการบอกเจ้าหน้าที่อื่นถึงปัญหาความต้องการและความรู้สึกของผู้ป่วย

2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลในหอผู้ป่วยควรนำกรอบแนวคิดการปฏิบัติงานกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยทั้งสี่ด้านของสภาการพยาบาลไปเป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วยให้ครอบคลุม โดยเฉพาะเรื่องการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมในการทดลองหรือวิจัย การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการระบายความรู้สึกและเป็นเพื่อนคอยดูแลปลอบโยนให้ผู้ป่วยได้ผ่อนคลาย การแจ้งให้ผู้ป่วยและครอบครัวทราบเกี่ยวกับการปกป้องข้อมูลของผู้ป่วยและการขอข้อมูลเหล่านั้น การเป็นตัวแทนผู้ป่วยในการติดต่อประสานงานกรณีต้องการเปลี่ยนผู้ให้บริการหรือสถานพยาบาล เพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาลให้ดียิ่งขึ้นและเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการฟ้องร้องและปัญหาทางจริยธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของพยาบาลต่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
2. ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ป่วยต่อสิทธิของตนและปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานทางวัฒนธรรมกับการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล